

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים :	חברי הכנסת	מיכל שיר סגמן בועז ביסמוט
	יאיר לפיד	אלי דלל
	אליהו רביבו	אברהם בצלאל
	ינון אזולאי	יצחק פינדרוס
	משה גפני	דוד ביטן
	אביגדור ליברמן	אליהו ברוכי
	מרב מיכאלי	משה פסל
	צביקה פוגל	חווה אתי עטייה
	מיכאל מרדכי ביטון	ארז מלול
	מיכל מרים וולדיגר	יוליה מלינובסקי
	מאיר כהן	חמד עמאר
	קארין אלהרר	אפרת רייטן מרום
	מירב כהן	יצחק קרויזר
	מירב בן ארי	סימון מושיאשוילי
	רם בן ברק	עודד פורר
	יואב סגלוביץ'	יבגני סובה
	בועז טופורובסקי	אלון שוסטר
	עידן רול	לימור סון הר מלך
	יוראי להב הרצנו	אלמוג כהן
	ולדימיר בליאק	מתן כהנא
	רון כץ	משה רוט
	מטי צרפתי הרכבי	יונתן מישרקי
	טטיאנה מזרסקי	יוסף טייב
	יסמין פרידמן	שרון ניר
	דבי ביטון	קטי קטרין שטרית
	משה טור פז	אושר שקלים
	סימון דוידסון	גלעד קריב
	נאור שירי	גלית דיסטל אטבריאן
	שלי טל מירון	חנוך דב מלביצקי
	ירון לוי	משה סעדה
	נעמה לזימי	

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – זכויות הסתגלות לאחים

שכולים), התשפ"ד–2024

1. הוספת סעיף 9ג .1 בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 9ב יבוא:
"תגמול לאחי 9ג. לאח של נספה, שמלאו לו 18 שנים, ישולמו ב-12 הנספה בשנת האבל החודשים שלאחר מות הנספה, תגמולים חודשיים הראשונה בסכום השווה לשכר הממוצע במשק, על אף כל הוראה אחרת לפי פרק זה."
תיקון סעיף 15ב 2. בסעיף 15ב לחוק העיקרי –
(1) בסעיף קטן (ד), אחרי פסקה (3) יבוא:
"4) לאחי הנספה – בסכום שלא יעלה על 107,114 שקלים חדשים";
(2) בסעיף קטן (ה), אחרי פסקה (3) יבוא:
"4) לאחי הנספה – בסכום שלא יעלה על 22,387 שקלים חדשים".
3. תיקון סעיף 15ד 3. בסעיף 15ד לחוק העיקרי –
(1) בסעיף קטן (ד), אחרי "40 שנים" יבוא "או טרם חלפו 10 שנים מפטירת הנספה, לפי המאוחר,";
(2) בסעיף קטן (ח), אחרי פסקה (3) יבוא:
"4) לאחי הנספה – שבעה ימים".
4. תיקון סעיף 15ז 4. בסעיף 15ז(ג) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "וללא הגבלה בבחירת המטפל".

ד ב ר י ה ס ב ר

מלחמות ישראל ופעולות האיבה הותירו משפחות שלמות שכולות מיקריהם. בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) פקד את ישראל אסון נוסף שהכניס למשפחת השכול אלפי בני משפחה חדשים, בני משפחה של חיילים ואזרחים. אובדן של בן משפחה קרוב באירוע בטחוני פתאומי, משבש את שגרת החיים ופוגע משמעותית ביכולת התפקוד היום יומית, השגרה כבר לא תראה אותו דבר גם שנים אחרי תקופת האבל.

בעוד שחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950 (להלן – החוק) נותן מענה לחלק מצרכיהם של ההורים השכולים והאלמנות, השכול והצרכים של האחים השכולים אינם מקבלים מענה. כדי לעזור לאחים השכולים להתמודד עם קשיים רבים, על מדינת ישראל לגבש סל רחב

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.

להתמודדות עם תקופת האבל, השיקום והחזרה לחיים. על צרכים אלה, שעלו מהאחים השכולים של אירועי ה-7 באוקטובר, באה הצעת חוק זו לענות.

סעיף 1 – אחים שכולים רבים לא מצליחים לחזור לעבודה ולשגרת החיים שלהם בתקופה שאחרי האבל, לעיתים לוקח להם זמן לעכל את האירוע שקרה להם, כי בזמן תקופת האבל הם עסוקים בדאגה להוריהם. לכן כדי לאפשר לאח השכול להתאבל, מוצע בסעיף זה לאפשר לאח שכול לקבל תגמול חודשי בגובה השכר הממוצע במשק בשנת האבל הראשונה.

סעיף 2 – החוק כיום מכיר בצורך של הורים שכולים, אלמנות ויתומים לקבל הלוואה בתנאים נוחים מהמדינה לצורך הקמת עסק חדש או ביסוס ותחזוקת עסק קיים. מתוך הבנה שאירוע קשה ופתאומי משבש את היכולת לחזור לשגרת החיים הקיימת, הלוואות אלה הן כלי מצוין דרכו יכולה המדינה לאפשר לאחים לעשות שינוי בשגרה וגם לחזור למעגל העבודה בתקופת המשבר האישי שלהם, לכן מוצע לאפשר גם לאחים שכולים לקבל הלוואה לצורכי הקמת או תחזוקת עסק בתנאים נוחים.

סעיף 3 – החוק כיום מאפשר לאחים שכולים עד גיל 40 לקבל סבסוד בגובה שכר הלימוד. אולם, אין כיום הכרה בצורך של אח שכול, שכל עולמו מתהפך עליו ברגע, לא לחזור לשגרה שהוא מכיר אלא לבחור בדרך חדשה בחיים, ולא משנה באיזה גיל הוא הצטרף למשפחת השכול, שהרי השכול קשה בכל גיל. לכן, כדי לאפשר לאח שכול, גם אחרי גיל 40, לקבל אפשרות לבחור בקריירה חדשה, מוצע לאפשר לאחים השכולים לקבל לימודים בסבסוד המדינה עד גיל 40 או במשך 10 שנים מיום הפטירה של הנספה. נוסף על כך מוצע לאפשר גם לאחיו של הנספה לקבל מענק הבראה חד פעמי הניתן בסמוך לנפילת הנספה ושיחושב לפי שבעה ימי הבראה.

סעיף 4 – החוק כיום מאפשר לכל בני משפחת השכול לקבל מגוון טיפולים נפשיים. אולם, הוא מאפשר זאת רק לגבי טיפולים אצל מטפלים מהמאגר שמוכר לפי המוסד לביטוח הלאומי. אם בן למשפחה שכולה כבר מטופל או טופל בעבר על ידי מטפל שהוא מכיר, הוא צריך להחליף מטפל כדי לקבל מימון לטיפול מהמדינה. אין לדרוש כי דווקא במצב הכי רגיש של אובדן בן משפחה, יחליף בן המשפחה השכולה את המטפל שהוא מכיר וסומך עליו. לכן, מוצע לאפשר לבני משפחת השכול לקבל טיפול מכל מטפל ולא להגביל אותם למטפלים שמוכרים על ידי המוסד לביטוח הלאומי.

הצעת החוק נועדה לענות על הצרכים המרכזיים שעלו מתוך שיח עם מאות אחים שכולים של נרצחי מסיבות הנובה והפסיידק.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בשבט התשפ"ד (22.01.2024)